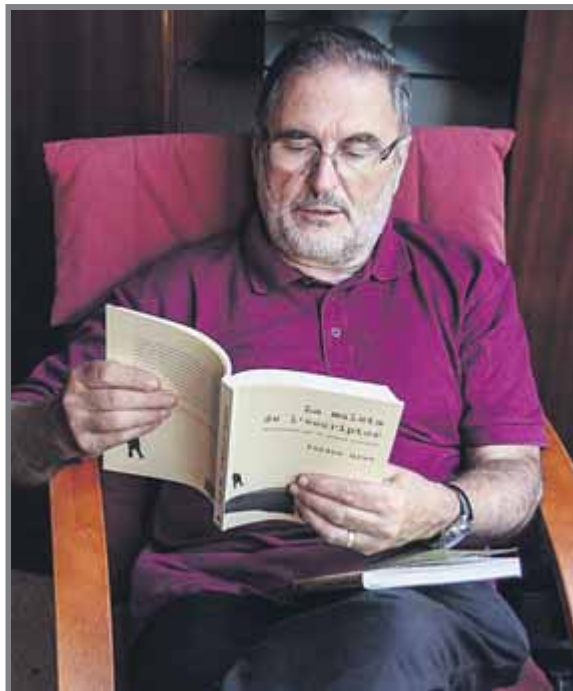

El primer paisatge

La novel·la més celebrada d'Isidre Grau té, enllà de la memòria, el títol suggeridor d'*Els colors de l'aigua*. Guardonada amb el premi Sant Jordi 1985, va significar la consolidació definitiva de l'autor amb les paraules d'Isidor Cònsul, el crític més acreditat d'aleshores, quan la va qualificar d'"una de les millors novel·les d'aquest final de segle". I això era indiscutible, sobretot si tenies en compte que Cònsul no prodigava elogis fàcils.

D'aleshores ençà, Grau ha publicat molt i ha rebut una bona colla de premis més. D'aleshores ençà, la seva prosa sempre ha estat absolutament modèlica i pulcra, amb una riquesa de vocabulari i amb una sintaxi clàssica, correctíssima, impecable, darrere la qual hi descobries l'escriptor disciplinat. Segurament la prosa de Grau era millor que l'argument, sotmès a l'estructura habitual de plantejament, nus i desenllaç. Un estil que se tendia més aviat amb les paraules. Però, què se n'havia fet de la prosa desbordant d'aquells colors de l'aigua? Només un balancí –*El balancí negre*, premi Ciutat de Palma 2000– tancat en una vella masia empordanesa, amb una actriu de caràcter a dins, tindria el gust de la bogeria. El control de la

prosa, de la imaginació i de la correcció ha capitanejat la producció literària –abundant– de l'escriptor.

I ara ens surt amb aquest *Primer paisatge*, que precisament està nominat per al premi Amat-Piniella de memòria històrica que es concedirà el febrer del 2017 a Manresa. La sorpresa, i també la meravella. Què té d'especial aquesta petita obra que l'atansi tant a "una de les millors novel·les dels finals de segle XX"?

La imaginació que s'apodera de la seva obra creativa. Les imatges, les escenes, les paraules en llibertat i una mica de Proust, se t'porten pels camins d'una obra mestra enllaçada amb aquella genialitat d'*Els colors de l'aigua*.

Són líriques les pàgines on descriu una Cerdanyola envoltada de camps, de bos-

cos i de muntanyes, on el nen –l'Isidre– respira els anys de la infantesa que demostra dur dins del cor. Trista, tràgica, la carretera que acaba travessant de dalt a baix aquell paradís, sense vergonya. L'aparició del món de la indústria acaparadora que esborra els entorns de l'antic poble, avui convertit en ciutat, que només es conserven en la memòria de l'autor. Solemne, la memòria. Mai no sabrem si eren com l'Isidre els descriu, aquells paisatges, aquelles vinyes perdudes cap a l'horitzó, els rius d'aigua transparent i la serra de Collserola... Mai no sabrem si eren de veritat, perquè cadascú s'organitza la veritat al seu gust, com és ben sabut. La ment del nen, passada per l'escriptor, crea. Crea i ens ofereix un terri-

tori que mai ningú li prendrà.

Poden passar dies, mesos, anys. Dins de l'Isidre –i de les pàgines de *Primer paisatge*– restarà immune la Cerdanyola que ell va conèixer i que encara recorda.

Sempre serà angoixant el cinturó que de mica en mica estrenyerà la ciutat màgica endins de la bogeria de la gentada per uns carrers antics. Sempre, també, serà eterna l'escena del nen i la taula on cosien l'àvia i la tieta. Una taula que esdevé la taula de totes les taules de la infantesa, al costat d'una màquina de cosir, al costat d'uns brodats d'aixovar que qui sap on són. Amb aquest nou material als dits, entenem millor la gènesi d'*Els colors de l'aigua*, la gran obra de l'escriptor que enyoràvem. Que ara tastem amb fruïció en aquest primer paisatge pur. *

Isidre Grau
és un escriptor de llarg recorregut
JOAN VERA

PRIMER PAISATGE
Isidre Grau

Editorial: Gregal
Maçanet de la Selva,
2016
Pàgines: 156
Preu: 17 euros

Un registre que de vegades ateny un cert to aforístic: "La millor certesa és la que no sentén", però on també hi ha lloc per a algun llampec de tendresa: "I tants carrers que no saben amagar la teva mirada!". Tot i que sembla moure's plenament en el territori de l'abstracció, el poemari ens interpel·la sobre qüestions molt concretes. De fet, amb el fil conductor d'un sentiment amorós, ressegueix les emocions més fons que afecten la nostra condició humana: "No hi ha deliri tampoc hi ha cap ordre / en els límits del cos incandescent".

Paga la pena d'avançar per aquest bosc, sovint dens i intricat, de conceptes formalment ordits amb esperit artesà. Perquè afinar la mirada sempre és una bona proposta. Perquè la bona poesia ens ajuda a posicionar-nos en el món. I, al capdavall, "Perquè som el tomb i la cultura". *

Ricard Mirabete ha publicat un poemari a Gregal / CARLES MERCADER

CEL ESTÀTIC D'ELEVADORS
Ricard Mirabete

Editorial: Gregal
Maçanet de la Selva,
2016
Pàgines: 68
Preu: 13 euros